

זמני השבת
אוסף: אלעד ובי"ב

הדלקת הנרות: 19:09
מוצאי שבת: 20:25
רבינו תם: 21:09

זמני השבת
אוסף: ירושלים

הדלקת הנרות: 19:14
מוצאי שבת: 20:22
רבינו תם: 21:12

פרשת "שלח" - גליון מס' 203

שנה ז' - עלון דו שבועי | העלון טעון גניזה | אין לקרוא בשעת התפילה! | טל' המערכת: 03-9094245

שְׁלַח לָךְ אֲנִיִּים (י.ג.)

מפרש רש"י: 'למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר'.
מדוע הדגיש רש"י 'ורשעים הללו ראו?' מה הנפקא-מינה אם ראו או שמעו? **פנינה חריפה אמר על כך הגאון רבי דוד ב"ר משה, 'דיינא דקרתא קדישא דוילנא, בספרו "מצודת דוד":**

בגמרא בשבת (דף זז.) נחלקו תנאים האם כאשר דיברו אהרון ומרים במשה (בסוף הפרשה הקודמת), לקתה רק מרים בצרעת, או גם אהרון, וזה לשון הגמרא: 'ויחר אף ה' במ וילך - מלמד שאף אהרון נצטרע, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי יהודה בן בתירא: עקיבא, בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין. אם כדברך - התורה כיסתו ואתה מגלה אותו, ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק'. והגמרא תמהה: הלא בפסוק נאמר 'ויחר אף ה' במ' (הרי שגם אהרון נענש)? ומתוצאת: הוא בזיפה בעלמא. והגמרא מסיקה: 'תניא כמא דאמר אף אהרון נצטרע, דכתיב 'ויפן אהרון אל מרים והנה מצורעת', תנא: שפנה מצרעתו'.

למדנו ממסקנת הגמרא, שאף אהרון נצטרע, אבל אי אפשר לומר זאת, כי ממה-נפשך זהו חטא לפרסם את הדבר, כדברי ריב"ב לרבי עקיבא.

והנה, מדברי רש"י עולה, כי אלו לא דיברו אהרון ומרים במשה - לא נחשב למרגלים חטא מה שדיברו על ארץ ישראל, ורק משום צרעתה של מרים, שלא לקחו ממנה מוסר, נחשב להם הדבר לחטא, שהרי ראו שלקתה על עסקי דיבה ולא לקחו מוסר. 'ומכלל הן אתה שומע לאו': אילו היה המקום למרגלים לטעות ולחשוב שמרים לקתה בעוון אחר, ולא על עסקי דיבה באחיה, היו המרגלים פטורים.

מעתה, הלא הפסוק מעיד שגם אהרון וגם מרים דיברו במשה, ומדוע נענשה רק מרים? וכי שואף פנים יש, חלילה, לפני הקב"ה? ואמנם, מכח זה יכלו המרגלים להסיק שמרים לקתה על חטא אחר, כי אילו על הדיבה לקתה, מדוע לא לקה אף אהרון? אך הלא באמת גם אהרון נצטרע, אלא שאיננו רשאים לגלות זאת, כפי שהתבאר מדברי ריב"ב בגמרא.

אולם המרגלים לא נזקקו לעדותנו, שהרי ראו בעיניהם את המעשה, וידעו בבירור שגם אהרון לקה, ואם כן ידעו בבירור שלקו בעוון הדיבה על משה, והיה להם ללמוד אך הם לא למדו!

הוא אשר מדגיש רש"י: 'ורשעים הללו ראו - ולא לקחו מוסר, ולכן נענשו!'

(ושלל לא יחסר)

וְהָיָה אִם מַעֲלֵי הַעֲדָה יַעֲלִיטוּהָ לְשִׁטְוֹהָ (טו. כד.)

המומה רבתי פרצה בבית הכנסת 'החורבה' בירושלים: שליח בית הדין, ר' עזריאל אשר פולגי, נכנס לחדרו של ר' פייטל המלמד, והודיע לאחד הנערים, כי הראב"ד רבי צבי פסח ביקשו להיכנס אליו לחדר בית הדין.

המלמדים ששמעו על כך, החלו לשער, על מה ולמה הוא מוזמן לבית הדין. כלום הזיק למישהו או שהוא חשוד במעשה אסור? נער ששוב היה אותו נער, ידו במעשה קונדס שונים, אך מה לו ולבית הדין?

הילד היה חיוור כסיד, ולא ידע לשית עצות בנפשו, האם ללכת להזעיק את אביו ולהתייעץ עמו כדת מה לעשות. הוא החליט לאזור עוז ולהתייצב בפני הרב ולשמוע במה המדובר.

בפיך ברכיים, ביראה ורעד, הלך להתייצב בפני **רבי צבי פסח פראנק צ"ל**. רבינו ליטפו ברוך ואמר לו, הרי ראש השנה מתקרב ובא. נזכרתי, שלפני מספר חודשים, גערתי בך על שהפלת את בני ממדרגות החורבה בעת קטטה. נתברר לי כעת, שאתה לא היית האשם היחידי באותה מריבה. ובכן, אני מבקש את סליחתך...

הסיפור היה לשיחת היום בעיר כולה. ראש בית הדין, מבקש סליחה מילד שגער בו. הדבר היה נושא לשיחת המלמדים עם תלמידיהם, בה העלו על נס את משהו של הראב"ד, חניך תנועת המוסר, אשר זכה להתחמם לאורם של **רבי ישראל סלנטר ורבי שמחה זיסל מקלם.**

(פניני רבי צבי פסח)

פ"י דבר ה' בְּזֶה (טו. לא.)

שינו בגמרא בחגיגה (דף יב): "אמר רבי לוי, כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים", שגם אם כבו מבחוץ לא כבו מבפנים (ב"ר רבה זת, ט).

הוא עונש מידה כנגד מידה. שאמרו חז"ל בגמ' בסנהדרין (דף צט.): "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת...", זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק. וכתב ה"חזון איש" באגרותיו, שלכאורה החטא קל: שוחח קצת, אז מה. אבל כשמתבוננים, הרי זה מגלה שאינו יודע איזה אוצר לפניו, אינו מבין שהישיב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו (תנא דבי אליהו רבה יח), ואינו יודע שמפסד נצחיות. והרי זה ממש נגחלי הרתמים שנראים ככבויים מבחוץ ויוקדים מופזש תהילים קפ), כך התבטלותו מהתורה נראית זניחה מבחוץ ובפנימיותה צופנת השקפה כה נוראה!

שח מגיד המישרים רבי יעקב גלינסקי שליט"א: שמעתי מרבי אליהו דושניצר צ"ל, המשגיח לדומיה: אם יעבור אדם ברחוב, יראה ילד ממרר בבכי בפנית הרחוב, מה עשה? יגש, ינסה להרגיעו, ויברך על מה הבכך.

ואם יתעלם, ומישך בדרכו, ויגיר לילד למרר בכבכי? אטום לב הוא, קשוח ואכזר! ואם יראה את גדול הדור, את הסטייפלער צ"ל, עומד ונאנת, ונאנק - ויעבור על

פניו, ימשיך בדרכו באדישות. בלי לגשת בכבוד ובמורא, לשאול מה זה ועל מה זה, ואולי באפשרותו לעזור. מה נאמר עליו?

ויתר: מה אם בעצמו פגע בגדול הדור וקודשו. חפז בדרכו והפילו ארצה, וגדול הדור מתגולל בעפר. כובעו התגלגל, משקפיו נפלו, והוא נאנה - והבחור לא יפנה ראשו. ימשיך בדרכו!

לא, אינו בגדר אדם! אז אין המדובר בילד, וגם לא בגדול הדור. בכל יום - בכל יום ויום! - בוכה הקב"ה על מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק (חגיגה, דף ה):

ואנו גרמנו לבכיה, וממשיכים בדרכנו! (והגדת)

"ויהי ויבני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת" (טו. לב).

מובא בתוספות בבבא בתרא (דף קט: בד"ה אפילו), בשם המדרש: "מקושש לשם שמים נתכוון, שהיו אומרים ישראל: כיון שנגזר עליהן שלא ליכנס לארץ ממעשה מרגלים - שוב אין מחוייבין במצוות, עמד וחילל שבת כדי שיהרג ויראו אחרים".

מנין ידעו חז"ל שמקושש לשם שמים נתכוון, ולא היה בעל עבירה פשוט?

בדווש נפלא, טוען הגאון רבי ישעיה קרלינסקי, אב"ד ליובאנין ופוחובין, שראייתם היא מפשטות הכתובים, ועל אדני הפסיכולוגיה האמיתית:

כי הנה, הוא מטעים, אדם עובר עבירה מאחת מג' סיבות: **לתאבון** - מתוך רצון למלאות תאוות נפשו ותשוקותיו הבהמיות; **להכעיס** - זה המבקש להראות את אומץ נפשו ועמידתו 'ברשות עצמו', וכי איננו מבטל את רצונו מפני רצון אחרים ואינו מתחשב בדעתם; **לשמה** - הוא היודע שהעבירה מגונה היא, ואין רצונו לעשותה, אלא שמוצא הוא בה תכלית חשובה מאוד, ששכרה גבוה יותר מהפסד העבירה, ולכן הוא עושה את העבירה.

מעתה, כאשר נראה אדם עובר עבירה, לא עלינו, ונרצה לבחון ולדעת מאיזו סיבה עבר את העבירה, יהיה עלינו להתבונן: אם בעבירה יש תאוה, וממלא בה את תשוקותיו הבהמיות - נוכל לומר שהעבירה היא 'לתאבון'. מטבע הדברים, חוטא מסוג זה יבחר את העבירה שיש בה תאוה יותר גדולה.

לעומת זאת, אם הוא עובר 'להכעיס' - יבחר את העבירה שאין בה הנאת הגוף כלל, אלא יחפש את העבירה שנראית יותר חמורה אצל בני אדם.

ואם נראה אחד עובר עבירה שאין בה הנאה כלל, וגם נראית קלה בעיני בני אדם, ועושה בזזות - נבין כי עבירה זו היא 'עבירה לשמה'.

עתה, בעזרת אבחנה 'משולשת' זו, נוכל לבחון היטב את פרשת המקושש: הרי במדבר לא היו צריכין כלל לעצים, כי מוזנח היה המן שלא ירד לתנור ולא נתבטל בקדירה (רש"י לעיל יא. ח), אלא כמות שהוא היו מוצאין בו כל טעמים שבעולם, וזה לנו לאות שלא היתה קשישת העצים עבירה 'לתאבון', שהרי לא היו לו בהם צורך כלל. עבירה זו היתה או 'להכעיס' או 'לשמה'.

ושוב נתבונן: מסתבר מאוד שהעובר 'להכעיס' - בורר לו את העבירה שנראית יותר גדולה, ואנו ידענו כי הוצאה 'מלאכה גרועה היא', וכתבו התוספות (שבת ב.) שהעברת ארבע אמות ברשות הרבים גם כן 'מלאכה גרועה' היא, והמקושש לדעת שמואל (שבת צו:) מעביר ארבע אמות ברשות הרבים היה, ואם כן לא היתה זו עבירה 'להכעיס', ולא נותר לנו אלא להחליט שמקושש לשם שמים נתכוון!

לאור זאת, יומתק לנו מאוד מה שאומרות בנות צלופחד למשה (להלן כז. א): "אבינו מת במדבר" - בהדגשתם שהיה זה 'במדבר', גילו שאביהן עבר 'עבירה לשמה', שהרי היה הדבר במדבר, שבו לא היו צריכים עצים כלל, ואם כן לא היתה זו 'עבירה לתאבון', ואף לא 'להכעיס' - שהרי הוצאה מלאכה גרועה היא, ועל כרחונה היתה זו 'עבירה לשמה', ובכך המליצו עליו לטובה לפני משה!

(הגיון ישעיה)

ודברי פי חכם חן!

"ועשו להם ציצית על פנפיהם בגדיהם וגו' ונתנו על ציצית הפנף פתיל תכלת. והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם וגו' ועשיתם אתם" (טו. לה).

מדוע פותח הפסוק בלשון נסתר: **"ועשו להם ציצית... ונתנו על ציצית הכנף"**, ומיד לאחר מכן 'עובר' הפסוק ללשון נוכח: "והיה לכם... וראיתם... וזכרתם... ועשיתם"? הלא דבר הוא.

פנינה נפלאה על כך, מופיעה בספר הקדמון "בירך יצחק", להגאון רבי יצחק ברכה צ"ל, מהחכמי ארם צובא:

קיימא-לן שבציצית יש דין 'לכם' - משלכם, ואם שאל טלית של ארבע כנפות מחברו, פטורה מן הציצית, אך אם שאלה כשהיא מצויצת - מברך עליה מיד. לכשנתבונן, יתבאר לנו שדין זה נרמז להפליא בפסוק:

"דבר אל בני ישראל וגו' ועשו להם ציצית וגו' ונתנו על ציצית הכנף" - הכל בלשון נסתר, ללמדנו שאם אחרים עשו ציצית מצויצת כהלכתה על כנפי בגדיהם, אז **"והיה לכם לציצית"**, כי בכגון זה דינה כאילו היא 'לכם' - משלכם, ומברך עליה מיד, אולם אם שאל את הטלית כשהיא מצויצת - פטורה, ואפילו הטיל השואל בה ציצית, אין זה בגדר 'לכם', ולכן פתח בלשון נסתר וסיים בלשון נוכח.

(ושלל לא יחסר)

כפתור ופרח!

נטלה לידה את הגזירים, צרפה אחד לשני ויצרה פאזל של עיתון מקומי באחת מערי רומניה. "אבא!" - פנתה לאביה בסערת רוח - "הרי יש לך ידיד בעיר זו. תעשה כל מאמץ להגיע לשם, אולי מונח בידינו קצה חוט לאיתור הנוכל". הרעיון לא היה מבטיח, אך לא ספק מבריק. הרב יצא לדרך, נחת בהפתעה לבית ידידו שלא איכזב: "לפי כל התיאורים שלך נראה שמדובר ב... שמתפלל ב...!"

את תפילת המנחה התפלל הרב וייסקופף באותו בית כנסת בו לא דרכה כף רגלו מעולם. עוד באמצע התפילה זיהה את הנוכל. הוא החל לתכנן את צעדיו, אך הנוכל הקדים אותו. בגוף רועד, בפנים חירות, אמר לו הנוכל: "קח בחזרה את הכסף ואל תעורר מהומות". הנוכל הבין במהירות שאם הרב וייסקופף ילשין עליו לשלטונות, הם עלולים בשעת חירום זאת לירות בו למוות ללא אומר ודברים.

הרב וייסקופף סרב לעסקה וטען: "לא די בהשבת הגזלה, הרי אתה נשלת אותי מתפקידי! כאשר אשיב כעת את הכסף לקהילה האם מישהו יאמין לי שלא אני מעלתי בו?".

פחד המוות שהתלבש על הנוכל היה כל כך חזק, עד שהוא נסע לבודפשט, התייצב בפני בית הדין והודה בכל הגניבה.

למותר לציין שהרב וייסקופף הושב לתפקידו הקודם כאשר קרנו רמה בעיני כל, על שהיה מוכן להפקיר את נפשו וכבודו - ובלבד לשמור את פיו אפילו משבועת אמת! (איש לרעהו - ויקרא)

כמוכן היה מאוחר מדי. הרמאי נטל את חפציו ומיהר לחמוק מבעוד מועד.

מנין יבוא עזרו? השטרות שמסר הרב וייסקופף לרמאי היו מופקדות אצלו מטעם הקהילה, בבוא העת יאה עליו להשיב לבעליהן.

שבור ורצוף עלה על יצעו, אך השינה היתה ממנו והלאה. צער איום ומחשבות מפחידות מלאו אותו. מה יהיה?!

לאחר זמן, בהיוודע הדבר לאנשי הקהילה, לבעוהו לבית הדין למרות אי הנעימות שבדבר. "עליך להישבע בנקיטת חפץ שלא שלחת ידך בכסף", פסק ביה"ד של בודפשט, והרב וייסקופף התחלחל. הוא לעולם לא הוציא שבועה מפיו, וגם לא יוציא בע"ה.

במשך הדורות היו יהודים שמסרו את נפשם, ובלבד שלא להישבע שבועה שאפילו אמת. מעין זאת מוצאים אנו במדרש רבה (בתחילת פרשת מטות): "אמר להם הקב"ה לישראל: שלא תהיו סבורים שהותר לכם להישבע בשמי - אפילו באמת אין אתה רשאי להישבע בשמי".

הרב וייסקופף נקלע למצוקה. להישבע אינו מוכן, להחזיר את הכסף אינו יכול. "למרות שאני יודע את צדקתי, אינני מוכן להישבע" אמר בהרכנת ראש. חברי ביה"ד הסתודדו ביניהם וראש ההרכב נאלץ להודיע לו שנאלצים לפטר אותו מכל משרותיו בקהילה ובנוסף עליו להשיב את כל הכסף בתשלומים.

בת חכמה היתה לרב וייסקופף (שבהמשך המלחמה נהרגה על קידוש ה', הי"ד). היא ביקשה לקבל לידה את ה"שטרות" המזויזפים שלא היו אלא גזרי עיתון.

כאשר הודיעו אנשי "צלב החץ" האנטישמים שהשחיטה היהודית מוצאת אל מחוץ לחוק ברחבי הונגריה, הבין הרב אברהם וייסקופף - מראשי הקהילה - שטמה לחמו נשבר. הימים ימי מלחמת העולם השנייה, הכורת כבר עבר על רוב יהדות אירופה, וגם שמי הונגריה נתקדרו בעבים. אנשי "צלב החץ" - משתפי הפעולה הבולטים של הונגריה עם הגרמנים - החלו להפליא את נחת זרועם על יהדות הונגריה. למרות שהיהדות זו היתה סמל לנאמנות למדינה בה חי, יהודים אף שרתו בצבא ההונגרי במסירות, אך כל זה לא עמד להם ביום פקודה.

בצר לו, חיפש הרב וייסקופף מקור פרנסה אחר, ובלית ברירה נאלץ להשכיר חדרים בביתו כדי להביא לחם לפי הטף. ביום בהיר פקד את ביתו אורה, אדם אמין ונחמד. באחד הימים, בשעת ערב מאוחרת, סיפר לרב וייסקופף שהוא צריך להמיר סכום דולרים בדחפיות, אפילו תמורת עמלה גבוהה. הוא שאל אותו אם יש לו אפשרות להחליף מידית את הדולרים. שמח הרב וייסקופף שבימים טרופים אלו הזמינו לו עוד משהו קטן להתפרנס ממנו, וביצע את העיסוק בעצמו.

מיד לאחר מכן יצא הרב וייסקופף לאתר חלפן כספים, על מנת להיפטר מחבילות הדולרים שכבר היו ברשותו. ואז התברר השבר, או יותר נכון השוד: מספר חפסות דולרים הורכבו מ"גזרי עיתון" בצבע כהה, שצופו עם דולרים אמיתיים מלמטה ומלמעלה. אין ספק, מי שהכין את החבילות ניחן בידיים כשרוניות. היה קשה מאוד להבחין בתרמית. מיהר הרב וייסקופף לביתו כדי לצוד את הגנב, אך

הלכה לשבת

מה הטעם לאמירת 'ברכת מעין שבע' בליל שבת?

לבטלה, שהרי אין כאן אדם שיתחייב בהם שיבוא הוא להוציא ידי חובה. ע"ש. והיינו, דאע"ג שכבר קיבלוהו כחובה, מ"מ תורת נדבה עליו, וכל אחד שמתפלל ערבי נחשב כמי שמחייב את עצמו בקרבן נדבה, וא"כ לא שייך בזה דין ערבות להוציא ידי חובה, אחר שהשליח צבור עצמו כבר יצא ידי חובה. ובשלמא בתפלת שחרית או מנחה, אם לא התפלל, הרי הוא מחוייב בתפלה, והשליח צבור אע"פ שכבר התפלל ויצא ידי חובה, אע"פ כן מוציא לאחרים ידי חובתן מדין ערבות. אבל בתפלת נדבה, אחר שהשליח צבור כבר התפלל אין יוכל להתפלל שוב להוציא אחרים בנדבה, שבזה ליכא דין ערבות. ועיין בב"מ פ"ש בשם תשו' הרשב"א סי' קפג. ע"ש. שוב ראיתי שבספר יסודי ישרון (עמוד 281) עמד בזה, דהשתא דקיבלוהו כחובה, א"כ אמאי אין אנו עושים חזרת השליח צבור בערבית. ותיקן, שקבלוהו כחובה באופן פרטי, ולא באופן כללי. שכל אחד בפני עצמו תחייב בה, ולא בתורת ערבות, והלא חזרת השליח צבור בתורת ערבות היא. ע"ש. והוא כעין צ"ח שכתבנו.

ושם צ"ח לתוספות יום טוב שכתב (במעדני יום טוב פ"ד דברכות אות לב), דלא אלים מנהגא לשויה חובה כדי לאטרוחי צבורא להחזיר הש"צ התפלה. ועוד, כי היכא דמנהגא לשויה חובה, הכי נמי מנהגא שאין הש"צ מחזירה, ואי אתה יכול לשנות המנהג מפני המנהג. ועוד, שהתקנה היתה להתפלל ערבית כדי להפיס דעתו של רבן גמליאל, וכמו שכתב הראב"ן (סי קסט), וז"ל: ותפלת הערב וכו' ורשות היא כרבי יהושע, ור"ג אומר חובה, ומפרש בירושלמי, התקינו לסמוך משום כבודו דר"ג, ועשו לתפלת ערבית כאילו היא חובה, ומדלא תקנו קדושה בתפלת ערבית, שמע מינה שהיא רשות כר' יהושע. ע"כ. והיינו שגם לאחר חתימת תלמוד ירושלמי תפלת ערבית היתה רשות.

וז"ל הראב"ן (סימון קצו): ירושלמי, והעמידו הלכה כר' יהושע שאמר תפלת ערבית רשות. לירד שליח צבור לפני התיבה בערב שבת ויו"ט, ובערב ירושכ"פ, ולומר מעין שבע ברכות ומעין המאורע. אבל אינו אומר קדושה. ועתה בדין הוא שהיה לשליח צבור לחזור ולהתפלל כדרך שהתפלל בלחש, אלא להודיע שהלכה בתפלת ערבית רשות, כדפסקינן בגמרא דידן נהוג שאין שליח צבור מתפלל בקול רם בתפלת ערבית. ע"כ.

(ליקוט יוסף שבת, מה"ד אלקיים, ח"ב עמ' תקיז)

הנה טעם תקנת ברכת מעין שבע בליל שבת, הוא מפני שהיו בתי כנסיות שלהם בשדות, ויש שהיו מאחרים לבוא לבית הכנסת להתפלל ערבית, ולכן תיקנו ברכה זו, כדי שבעוד שיאמרנה השליח צבור, יסיימו אותם יחידים את תפלתם, כדי שלא ישארו יחידים בבית הכנסת ויבואו ליד סכנה. ועיין בפירוש רש"י (שבת כד: ד"ה משום סכנה) שכתב, שלא היו בתי כנסיות שלהן בישוב, וכל שאר ימי החול היו עסוקין במלאכתן, ובגומרון מלאכתן מתפללין ערבית בביתם, ולא היו באין בבית הכנסת, אבל בליל שבת באין לבית הכנסת, וחששו שאין ממחרין לבוא ושוהין לאחר התפלה, לכך האריכו תפלת הצבור. ע"כ.

ובמחזור ויטרי פירש בשם רש"י, שהוא משום דבילי שבתות שכיחי מזיקין טפי, כדרשינן בפסחים, לא יצא אדם יחידי בליל שבתות, מפני אגרת בת מחלת, או סכנה מפני המתים שמוציאים בו מנוחה בליל שבת. והכל בו כתב, שבביל סכנת מזל מאדים המשמש בתחלת ליל שבת. ובירושלמי (פ"ח דברכות ה"א) אמר רבי יוסי, נהגו בבבל לומר ברכת מעין שבע, מפני שאין יין מצוי, ולכן שליח צבור יורד לפני התיבה וחותר מקדש השבת. ע"ש.

ורבינו פרחיה שם הוסיף, שאף בליל ימים טובים לא היו באים לביהכ"נ כמו בשבת, מפני שהיו עסוקין בהכנת טעודת יו"ט.

והרמב"ם בתשובה (סימן קמח) נשאל, בצבור הבקיאם בתפלה, אם השליח צבור יכול להתפלל להוציאם ידי חובתם, והשיב, שמאחר ותיקנו חכמים שירד השליח צבור לפני התיבה להוציא את מי שאינו בקי וכו', א"כ אין תפלת השליח צבור ברכה לבטלה כלל, מפני התקנה. ואפי' אין בזאת החבורה מי שלא יצא, וכמו שתיקנו בקידוש בית הכנסת וכו', וכמו שאמרו באיחור ערבית ליל שבת וכו'. ע"ש.

ובאבודרהם הנוסחא: וכמו שתיקנו ברכה אחת מעין שבע בליל שבת בשביל המאחרים לבוא לבית הכנסת, ונתחייבו לאומרה תמיד ואע"פ שהיו שם כל הקהל וכן כל דבר וכו'. ע"ש.

והנה הטעם שאין השליח צבור אומר חזרה בכל לילה בערבית, כתב הרמב"ם (פרק ט' מהלכות תפלה הלכה ט'), שהוא משום שאין ערבית חובה אלא רשות, לפיכך לא יברך ברכות

<p>לעילוי נשמת</p> <p>מוסא בן יהיא ואהרון בן יהיא אהפל ז"ל, מאיר אהרון ז"ל בן עישה הי"ו, יעל בת רבקה ע"ה, עדיה ע"ה בת סיון תחי'.</p>	<p>לרפואת</p> <p>שושנה פורן בת טאוס תחי', סעידה תחי', פרומה שרה בת תחי', מיכל בת אסתר תחי', פרומה שרה בת יענטא דבורה תחי', בנימין בן מונירה הי"ו.</p>	<p>העלון מוקדש - להצלחת</p> <p>שלום אפל ורפי בן טינו מנגזי הי"ו וכל משפ', אילה בת פורן שושנה וכל משפ', שמעון בן דבורה שירה ושירן תהילה בת שרה אורלי הי"ו, פנחס ואיתמר (תומר) בני אביגיל הי"ו, יצחק בן לבנה הי"ו ולמור בת מרים תחי', יונתן בן עופרה ברכה הי"ו.</p>
---	--	--

יש לקרוא את החסויות לאחר השבת

<p>המכון לט"ם עבודת הקודש מכירת ס"ת, תפילין, מזוזות וכל צרכי הסת"ם. פנ"ל: 054-8484945</p>	<p>AP HAIR DESIGNER מעצב השיער - אסי פרץ בתיאום מראש: 052-626 53 92</p>	<p>שרוליק קרויזר המרת מט"ח וצ'קים סניף ר' יהודה הנשיא 33 נייד 050-6379544</p>	<p>הוראה מתקנת להלכה יסודית ע"י מורה מוסמכת בשיטה חדשנית הצלחה מובטחת! 050-4142477 באלעד</p>	<p>רוצה לעמוד תחת החופה בקרוב? "ביחד עם השם" מרכז שידוכים איכותי לבנות הסמינרים ובחורי הישיבות השואפים להקים בית של תורה! צוות עם ניסיון ודסקריות מלאה מגיל 18 עד 30 אשכנזים ספרדים תימנים הרישום חינם! 054-8439416 ניתן להירשם בדואר ליתמנה</p>
<p>מקצוענות ואיכות ללא תחרות!!! אצילנו אמנות מעל לכל!!! משרד: 03-9747444 אתר: WWW.HDEKBL.COM</p>	<p>הדקל עבודות גמר ושיפוץ</p>	<p>ר"ר שנה התקליטן רפאל חכמון פנ"ל: 052-2567240</p>	<p>VESTRY אופנה לגברים ונוער חוני המגבל 26, אלעד. ט' 03-7160640</p>	

גרפיקה: אהרון 052-7657995 הדפסת: שכתובות 03-909495